HRVATSKA ENERGETSKA REGULATORNA AGENCIJA
Ulica grada Vukovara 14
10000 Zagreb

KLASA: 391-35/26-01/60
URBROJ: 371-04-26-3
Zagreb, 13. studenog 2026.

PRIJEDLOG IZMJENA I DOPUNA METODOLOGIJE UTVRĐIVANJA IZNOSA TARIFNIH STAVKI ZA SKLADIŠTENJE PLINA

- popratni dokument uz savjetovanje sa zainteresiranom javnošću -

Upravno vijeće Hrvatske energetske regulatorne agencije (dalje: HERA) na sjednici 22. svibnja 2018. donijelo je trenutno važeću Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina („Narodne novine“, br. 48/18) (dalje: važeća Metodologija). Međutim, poticajni mehanizam regulacije cijena u Republici Hrvatskoj uveden je još 2013. godine, kada su donesene tarifne metodologije za infrastrukturne djelatnosti zasnovane na metodi poticajne regulacije, odnosno na metodi maksimalno dozvoljenog prihoda.

U razdoblju od donošenja važeće Metodologije nastupile su značajne promjene na europskom energetskom tržištu, a koje uključuju donošenje Europskog zelenog plana (*engl. European Green Deal*) 2019. godine, kao i Plana REPowerEU, s glavnim ciljevima štednje energije, promicanja energetske učinkovitosti, diversifikacije opskrbe energijom te brze zamjene fosilnih goriva energijom iz obnovljivih izvora, odnosno ubrzani prelazak na čistu energiju u kućanstvima, industriji i proizvodnji energije te postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine. Za provedbu navedenih ciljeva, od ključne je važnosti i proces dekarbonizacije, odnosno poticanje proizvodnje i potrošnje vodika te smanjenje emisije metana u okoliš.

Uz prethodno navedeni proces dekarbonizacije na tržištu EU i obveze vezane uz energetsku učinkovitost, hrvatsko tržište plina je u proteklim godinama obilježio trend pada potrošnje plina, volatilnost cijena, diverzifikacija dobavnih pravaca, visoke stope inflacije itd. Navedene tržišne promjene ukazale su na potrebu unaprjeđenja i prilagodbe važeće metode regulacije novim tržišnim trendovima i izazovima, uz istodobno osiguravanje učinkovitosti, transparentnosti, pravednosti, kao i dugoročne održivosti regulatornog okvira. S tim u vezi, u travnju 2026. HERA je donijela novu Metodologiju utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za distribuciju plina („Narodne novine“, br. 40/26) (dalje: Metodologija za distribuciju) kojom je značajno unaprijeđen poticajni model regulacije energetske djelatnosti distribucije plina.

Isto tako, uzimajući u obzir promijenjene tržišne i regulatorne okolnosti te sve izraženiju ulogu skladištenja plina u osiguravanju sigurnosti opskrbe i fleksibilnosti plinskog sustava, ocijenjeno je potrebnim dodatno unaprijediti postojeći regulatorni okvir skladištenja plina, a kako bi se osigurala dugoročna financijska održivost operatora sustava skladištenja plina te omogućilo pravodobno financiranje nužnih ulaganja u sigurnost, pouzdanost i razvoj infrastrukture.

U uvjetima promijenjenih tržišnih okolnosti, izražene volatilnosti energetskih tržišta i povećanih zahtjeva vezanih uz energetsku tranziciju, potrebno je osigurati regulatorni model koji na uravnotežen način štiti interese korisnika sustava, istodobno stvarajući preduvjete za održivo poslovanje operatora sustava skladišta plina i dugoročni razvoj sustava skladištenja plina.

Stoga HERA, u razdoblju od 16. do 30. studenog 2026., provodi javno savjetovanje sa zainteresiranom javnošću o Prijedlogu izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina.

Prijedlog izmjena i dopuna Metodologije utvrđivanja iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina (dalje: Prijedlog izmjena i dopuna Metodologije) u odnosu na važeću Metodologiju obuhvaća izmjene pojedinih cjelina kako je navedeno u nastavku.

OPERATIVNI TROŠKOVI POSLOVANJA (OPEX)

Trošak nabave plina za nadopunu plinskog jastuka i za pokriće pogonskih gubitaka i razlike u mjerenju, prema važećoj Metodologiji iznosi najviše do 0,5 % od ukupne količine plina na ulazima u sustav skladišta plina utvrđene temeljem izmjerenih podataka o utisnutim količinama plina tijekom jednog ciklusa utiskivanja podzemnog skladišta plina, što prema dostavljenoj analizi društva Podzemno skladište plina d.o.o. više ne odgovara stvarnom stanju.

Iz „*Analize ukupno utisnutih i povučenih količina plina u i iz podzemnog skladišta plina Okoli temeljem 36 ciklusa rada skladišta*", izrađenoj od strane PSP-a, 20. travnja 2026., a koja se oslanja na „*Elaborat o građi, obliku, veličini i obujmu geoloških struktura pogodnih za skladištenje plina za PSP Okoli*", temeljem kojeg je Ministarstvo gospodarstva 12. svibnja 2025. izdalo „*Rješenje o utvrđivanju i ovjeri podataka o građi, obliku, veličini i obujmu geoloških struktura pogodnih za skladištenje plina za PSP Okoli*", proizlaze utvrđeni gubici koji iznose više od dosadašnjih 0,5%.

Naime, analizom međusobnog odnosa ukupno utvrđenih gubitaka, dosadašnjeg broja radnih ciklusa i radnog volumena PSP Okoli (438 milijuna Sm^3) utvrđeno je da prosječni godišnji gubici po ciklusu u odnosu na radni volumen iznose 0,95%, odnosno prosječni godišnji gubici u odnosu na prosječne utisnute godišnje količine (koje čine 75% radnog volumena) iznose 1,27%, **stoga se predlaže povećanje na 1%.**

Nadalje, Prijedlog Izmjena i dopuna Metodologije obuhvaća redefiniranje načina **indeksacije dozvoljenog OPEX-a** kroz godine regulacijskog razdoblja, i to primjenom indeksa promjene operativnih troškova koji se formira kao ponderirani prosjek indeksa potrošačkih cijena i indeksa bruto plaća u pravnim osobama u omjeru 70% : 30%. Navedenim unaprjeđenjem, odnosno primjenom kombiniranog indeksa, umjesto dosadašnje primjene isključivo indeksa potrošačkih cijena (CPI), omogućilo bi se realnije projiciranje planiranih dozvoljenih OPEX-a koje bi uzimalo u obzir i očekivani porast bruto plaća u pravnim osobama, a s obzirom na postojeću strukturu prosječnih kontroliranih operativnih troškova operatora sustava skladišta plina.

WACC - ponderirani prosječni trošak kapitala

Predlaže se redefiniranje načina utvrđivanja **stope povrata na dužnički kapital r_d** na način da se pri utvrđivanju stope povrata na dužnički kapital za sve operatore primjenjuje referentna kamatna stopa, bez obzira koristi li operator dugoročne kredite za financiranje reguliranih sredstava ili ne, pri čemu referentna kamatna stopa predstavlja prosječnu kamatnu stopu kreditnih institucija na dugoročne kredite, odobrene nefinancijskim društvima u Republici Hrvatskoj u posljednjih 12 mjeseci, prema podacima Hrvatske narodne banke.

Dodatno se predlaže izmjena u dijelu definicije premije za tržišni rizik na način da se briše odredba koja propisuje da se ista „*utvrđuje usporednom analizom premija za tržišni rizik*“.

Također, vezano za izmjene u dijelu WACC-a predlaže se propisati obvezu HERA-i za **objavljivanje indikativnog iznosa elemenata WACC-a** za naredno regulacijsko razdoblje**,** i to **do 31. svibnja** u godini T-1.

OSTALI POSLOVNI PRIHODI - PRIHODI OD KORIŠTENJA SLOBODNIH KAPACITETA NADZEMNOG TEHNOLOŠKOG SUSTAVA SKLADIŠTA

Predlaže se zaseban poticajni tretman ostalih poslovnih prihoda koji se odnose na **prihod od korištenja slobodnih kapaciteta nadzemnog tehnološkog sustava skladišta**.

Naime, prihodi od korištenja slobodnih kapaciteta nadzemnog tehnološkog sustava skladišta uključivali bi se **u udjelu od 50%** u ostale poslovne prihode koji su odbitna stavka dozvoljenog prihoda, dok bi **preostali udio od 50%, koji nije uključen u ostale poslovne prihode, operator sustava skladišta plina zadržavao i namjenski koristio** za financiranje ulaganja u razvoj, unapređenje i povećanje fleksibilnosti sustava skladišta plina.

Korištenje slobodnih tehnoloških kapaciteta nadzemnog dijela skladišnog sustava omogućuje učinkovitije iskorištavanje postojeće imovine operatora sustava skladišta plina, bez negativnog utjecaja na razinu pružanja postojećih usluga skladištenja plina. Takvi kapaciteti predstavljaju neiskorištene resurse koji se mogu staviti na raspolaganje drugim energetskim subjektima, čime se stvara dodatna vrijednost iz već postojeće infrastrukture.

Na takav način će dio ostvarenih prihoda (50%) biti usmjeren na smanjenje regulatornog opterećenja korisnika kroz uključivanje u ostale poslovne prihode, a dio ostvarenih prihoda (preostalih 50%) će se usmjeriti na ulaganje u poslovanje, čime se dugoročno ostvaruju pozitivni učinci za krajnje korisnike. Ovakav pristup stvara dodatni izvor financiranja za ulaganja, istodobno potičući operatora sustava skladišta plina na učinkovito upravljanje imovinom i maksimalno korištenje postojećih resursa.

PRIHODI OD AUKCIJSKIH PREMIJA

Predlaže se izmjena u dijelu uključivanja prihoda od aukcijskih premija u ukupno utvrđene ostvarene prihode, na način da odredba glasi „*ukupno ostvareni prihodi **ne** uključuju prihode od aukcijskih premija*“.

Dodatno se predlaže da se **prihodi ostvareni od aukcijskih premija u cjelokupnom iznosu priznaju operatoru sustava skladišta plina kao namjenski izvor financiranja te se zadržavaju unutar poslovanja** operatora sustava skladišta plina radi financiranja ulaganja u razvoj, unaprjeđenje i povećanje fleksibilnosti sustava skladišta plina.

Budući da prihodi od aukcijskih premija proizlaze iz tržišne procjene korisnika o vrijednosti skladišnih kapaciteta kroz sudjelovanje na aukciji, njihov regulatorni tretman može se promatrati odvojeno od troškovnih elemenata uključenih u izračun dozvoljenog prihoda. Zadržavanje ovih prihoda u okviru poslovanja operatora sustava skladišta plina omogućuje da se tržišno ostvarena dodatna vrijednost usmjeri u financiranje ulaganja u razvoj, unapređenje i povećanje fleksibilnosti sustava skladišta plina te smanjuje potreba za financiranjem takvih ulaganja kroz povećanje tarifnih stavki za krajnje korisnike sustava.

NAMJENSKO KORIŠTENJE PRIHODA OSTVARENIH OD AUKCIJSKIH PREMIJA I PRIHODA OSTVARENIH KORIŠTENJEM SLOBODNIH KAPACITETA NADZEMNOG TEHNOLOŠKOG SUSTAVA SKLADIŠTA

Predlaže se propisivanje **vođenja evidencije i praćenja namjenskog korištenja sredstava** po osnovi prihoda ostvarenih od aukcijskih premija i prihoda ostvarenih korištenjem slobodnih kapaciteta nadzemnog tehnološkog sustava skladišta, kao i **izvještavanje HERA-i** o iznosu **ostvarenih prihoda** u pojedinoj godini regulacijskog razdoblja, **iznosu utrošenih sredstava** na tromjesečnoj razini i ukupno u pojedinoj godini regulacijskog razdoblja, te **iznosu preostalih neiskorištenih sredstava i planu korištenja sredstava** u preostalim godinama regulacijskog razdoblja.

Predloženi model osigurava visoku razinu transparentnosti i regulatornog nadzora nad korištenjem sredstava ostvarenih temeljem navedenih prihoda. Uspostavom obveze vođenja zasebne evidencije, praćenja namjenskog korištenja sredstava te redovitog izvještavanja HERA-e o ostvarenim prihodima, utrošenim sredstvima i preostalim raspoloživim iznosima, omogućuje se praćenje novčanih tokova i kontrola njihove namjene.

Takav pristup omogućava praćenje korištenja sredstava isključivo za unaprijed definirane i usmjerene aktivnosti povezane s održavanjem sustava skladišta plina, razvojem novih investicija te unaprjeđenjem i povećanjem fleksibilnosti sustava skladišta plina, čime se osigurava da tržišno ostvareni prihodi od aukcijskih premija stvaraju koristi za sustav i krajnje korisnike.

ROKOVI DOSTAVE DOKUMENTACIJE

Prema Prijedlogu izmjena i dopuna Metodologije, obveze dostave dokumentacije i podataka propisuju se operatoru kako slijedi:

- podatke i dokumentaciju za prethodnu regulacijsku godinu - najkasnije **do 30. travnja** (ostaje kao i do sada),
- zahtjev za određivanje, odnosno promjenu iznosa tarifnih stavki za skladištenje plina za naredno regulacijsko razdoblje - najkasnije **do 30. lipnja** (dva mjeseca kasnije u odnosu na važeću Metodologiju)
- **po isteku svakog tromjesečja**, dostava evidencije utrošenih sredstava te iznosu preostalih neiskorištenih sredstava po osnovi prihoda ostvarenih od aukcijskih premija i prihoda ostvarenih korištenjem slobodnih kapaciteta nadzemnog tehnološkog sustava skladišta plina (nova obveza)
- **po isteku svake regulacijske godine** dostava plana korištenja sredstava u preostalim godinama regulacijskog razdoblja (nova obveza)

Dodatno su, a s obzirom da je, nakon donošenja važeće Metodologije, odnosno od 1. siječnja 2023., euro postao službena novčana jedinica i zakonsko sredstvo plaćanja u Republici Hrvatskoj, kroz cijeli tekst Prijedloga izmjena i dopuna Metodologije jedinice izražene u EUR.